

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobce: **Ing. J. T.**

proti **ministr obrany České republiky**
žalovanému: **se sídlem Tychonova 1, Praha 6**

o žalobě proti rozhodnutí ministra obrany České republiky ze dne 1. 3. 2016, č. j. 78-5/2016-7542KM, a proti rozhodnutí státního tajemníka Ministerstva obrany ze dne 12. 1. 2016, č. j. 27-4/2016-7542,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal vyslovení nicotnosti, případně zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra obrany (dále jen „žalovaný“ nebo „ministr obrany“) ze dne 1. 3. 2016 a rozhodnutí státního tajemníka Ministerstva obrany (dále jen „státní tajemník“) ze dne 12. 1. 2016.
2. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce byl vojákem z povolání a jeho služební poměr zanikl ke dni 31. 12. 2003. Žalobce nebyl spokojen s vyřízením svých požadavků spojených s výkonem služebního poměru, a proto dne 15. 12. 2015 adresoval státnímu tajemníkovi podání, kterým opětovně uplatnil své finanční nároky související s existencí a zánikem služebního poměru podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o vojácích z povolání“). Žalobce konkrétně žádal o zaplacení služby konané nad základní týdenní dobu služby v měsících květen a srpen až prosinec roku 2003, dodatečné udělení řádné dovolené za prosinec 2003 a za rok 2002, dodatečné udělení dnů služebního volna k hledání zaměstnání, zaplacení hodin samostudia anglického jazyka, zrušení rozhodnutí, jímž byl žalobci snížen osobní příplatek za duben až prosinec 2003, odškodnění za diskriminaci z důvodu národnosti, zaplacení výkonu služby v době přestávek ve službě, spojení řízení o všech uplatněných nárocích, nahlédnutí do spisů a o provedení důkazů ve věci, které vypočetl v příloze č. 1 žádosti. Poté, co státní tajemník rozhodne o nové výši uvedených požadavků žalobce, domáhal se, aby mu byly na jejich základě vzniklé rozdíly služebních platů doplacený a taktéž odpovídajícím způsobem dorovnány výsluhové náležitosti. Na podporu svého požadavku žalobce poukázal na příklad vojáka, u něhož došlo na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 53/2014, ke změně v rozhodování žalovaného o služebních nárocích.
3. Státní tajemník žalobci odpověděl přípisem ze dne 12. 1. 2016. V přípise připustil, že v mezidobí byl přehodnocen výklad zákonných ustanovení ve věcech služebního poměru. Upozornil však na zásadu právní jistoty vážící se k běhu procesních lhůt. Zdůraznil, že v případě žalobce již veškeré lhůty na přezkum stavu uběhly a nelze je navrátit. K odkazu žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 53/2014, vysvětlil, že voják, kterého se rozhodnutí týkalo, se nalézal v odlišném procesním postavení než žalobce.
4. Žalobce dále podal k ministru obrany další žádost datovanou dne 18. 1. 2016, v níž požadoval zaslat stejnopisy výroků spolu s vyznačením doložek právních mocí ve správních řízeních o jeho žádostech ve věcech služebního poměru, které byly podány ve dnech 29. 8. 2003, 5. 2. 2004, 12. 2. 2004, 27. 5. 2004, 15. 7. 2004, 22. 10. 2007, 29. 9. 2009 a 15. 12. 2015. Dále žalobce podal k ministru obrany stížnost datovanou 24. 1. 2016, jelikož nesouhlasil se způsobem vyřízení své žádosti ze dne 15. 12. 2015 státním tajemníkem. Státnímu tajemníkovi zejména vytkl neprovedení služebního řízení o žádosti a nevydání řádného rozhodnutí ve věci. Tuto stížnost i s žádostí ze dne 18. 1. 2016 ministr obrany vyřídil přípisem ze dne 1. 3. 2016, ve kterém odmítl rozhodovat o jakýchkoli nárocích žalobce ze služebního poměru, neboť o nich již bylo rozhodnuto, a postup státního tajemníka shledal správným. Ministr obrany přitom rovněž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50.

II.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobce v podané žalobě uvedl, že správní orgány již třikrát neakceptovaly jeho žádosti ve věcech služebního poměru, včetně toho, že mu neumožnily nahlédnutí do spisu s tvrzením, že správní orgán řízení nevede a rozhodnutí nevydává; namítal, že i v tomto případě správní orgány postupují stejně. Odkázal přitom na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. 7 Aps 3/2008.
6. Uvedl, že podáním žádosti ze dne 15. 12. 2015 bylo zahájeno správní řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“). Namítal, že správní orgán byl povinen provést správní řízení o nárocích uvedených v žádostech, a to podle správního řádu a zákona o vojácích z povolání, a dále byl správní orgán povinen vydat mu požadované stejnopisy rozhodnutí a umožnit nahlédnout do spisů. Uvedl, že správní orgán však žalobce o zahájení správního řízení bez zbytečného odkladu neuvědomil, správní řízení neprovedl a jeho prvním úkonem v řízení bylo vydání rozhodnutí – sdělení státního tajemníka ze dne 12. 1. 2016. Namítal, že rozhodnutí je vadné. Zdůraznil, že toto rozhodnutí nemá předepsané formální náležitosti podle § 69 správního řádu ani obsahové náležitosti podle § 68 správního řádu; dodal, že rozhodnutí neobsahuje poučení. Nesouhlasil s konstatováním státního tajemníka, že v jeho případě již všechny lhůty na přezkoumání stavu uběhly a není možné je navrátit, jelikož žádná pravomocná rozhodnutí ve věci neexistují.
7. Vysvětlil, že proti rozhodnutí státního tajemníka ze dne 12. 1. 2016 podal odvolání / rozklad podáním ze dne 24. 1. 2016. Namítal, že ministr obrany neprovedl příslušné řízení, nýbrž úkonem ze dne 1. 3. 2016, které žalobce považoval za rozhodnutí v materiálním smyslu, potvrdil rozhodnutí státního tajemníka. Žalobce poukázal na to, že i toto rozhodnutí je vadné, resp. že vykazuje stejné vady jako prvostupňové rozhodnutí. Nesouhlasil s argumentací ministra obrany, že ve věci jeho žádosti ze dne 15. 12. 2015 bylo již dříve rozhodnuto a tudíž není povinností správního orgánu o žádosti rozhodovat. Měl za to, že každé zahájené řízení musí být zákonným způsobem ukončeno. Poukázal na to, že ani řízení o dříve podaných žádostech ve věci služebního poměru nebyla doposud pravomocně ukončena a tedy trvají. Zdůraznil, že žalovaný neuvedl, o jakém nároku, jak a kdy již bylo rozhodnuto, kdo tak učinil, jakým rozhodnutím a kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, nýbrž toliko odkázal na odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50. Podle žalobce však tato rozhodnutí v materiálním smyslu, na která fakticky odkazuje žalovaný svým odkazem na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, nemohla nabýt právní moci, protože proti nim byla podána odvolání. Nadto měl žalobce tyto akty – rozhodnutí ze dne 1. 3. 2004, ze dne 7. 4. 2004 a ze dne 11. 12. 2007 za nicotné, protože postrádají výrokovou část a ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, tedy jde o absolutní nedostatek formy správního aktu; zásadní vadu představoval rovněž nedostatek vůle správních orgánů při jejich vydávání; a dále poukázal na vady obsahu, jež tato rozhodnutí činí nesrozumitelnými, neurčitými, vnitřně rozpornými, nesmyslnými a nejednoznačnými. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50, doplnil, že ani tvrzení, že o nárocích již bylo rozhodnuto, neodpovídá skutečnosti. Dále namítal, že ve věci, ve které bylo vydáno negativní správní rozhodnutí, neplatí překážka *rei iudicatae* (věci rozhodnuté). Odkázal k tomu na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, sp. zn. 6 A 25/2002.

8. Shrnutí, že obě žalobou napadená rozhodnutí jsou nicotná z důvodu absence předcházejících, zákonem předpokládaných řízení, kdy nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí, přičemž tyto akty neobsahují předepsané formální a obsahové náležitosti. Uvedl, že absolutní nedostatek formy je natolik zřejmý a intenzivní, že po něm nelze požadovat, aby taková rozhodnutí respektoval. Dodal, že absolutní nedostatek vůle správních orgánů provádět správní řízení a vydávat rozhodnutí podle správního řádu je vadou natolik zásadní, že způsobuje jejich nicotnost; tu způsobují rovněž vady obsahu spočívající v jejich nesrozumitelnosti, neurčitosti, vnitřní rozpornosti, nesmyslnosti a nejednoznačnosti. Měl za to, že postup žalovaného představuje libovůli ve vyřizování obdobných žádostí a je nepřezkoumatelný z nedostatku důvodů. Uzavřel, že stav, kdy správní orgány jak v minulosti, tak i v současnosti, a to i poté, co ministerstvo bylo donuceno přehodnotit výklad ustanovení týkající se řízení ve věcech služebního poměru, správní řízení nevedou a rozhodnutí nevydávají, považuje za pokračování naříkané diskriminace a za porušení základních práv na spravedlivý proces podle Listiny základních práv a svobod, Ústavy a Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Namítal rovněž nedodržování lhůt stanovených pro správní řízení.
9. Žalobce navrhl soudu, aby vyslovil nicotnost žalobou napadených rozhodnutí ministra obrany a rozhodnutí státního tajemníka, eventuálně navrhl, aby soud žalobou napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 20. 5. 2016 uvedl, že žalobce se svými podáními opakovaně domáhá vydání správních rozhodnutí ve věcech, které souvisely se zánikem jeho služebního poměru vojáka z povolání, ke kterému došlo dne 31. 12. 2003. Žalobce má mylnou představu o tom, že o jeho podáních, které zaslal v letech 2003 a 2004 různým služebním orgánům, nebylo dosud rozhodnuto a že řízení v těchto věcech neustále běží, jelikož podle jeho názoru nebyla ukončena pravomocným rozhodnutím. Poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2012, č. j. 3 A 37/2010-30, jakož i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50. Dále konstatoval, že pokud jde o žalobcova podání ze dnů 15. 12. 2015 a 18. 1. 2016, tato je nutné považovat za podnět k zahájení řízení ve smyslu ustanovení § 42 správního řádu. Dodal, že v žádném případě nemohou být tato podání považována za žádost, kdy by okamžikem jejího doručení došlo k zahájení řízení. Vysvětlil, že služební orgány neshledaly důvody pro zahájení řízení z moci úřední podle § 46 správního řádu, a proto bylo žalobci pouze dopisem oznámeno jejich stanovisko k dané věci. Zdůraznil, že tato stanoviska nelze považovat za rozhodnutí. Zopakoval, že o nárocích žalobce již bylo v minulosti rozhodnuto, což ostatně bylo potvrzeno i soudem, a není již povinností žádného služebního orgánu o nich znovu rozhodovat.
11. Žalovaný navrhl soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.
12. Žalobce v replice ze dne 19. 6. 2016 odmítl argumenty žalovaného uvedené v jeho vyjádření k žalobě a setrval na svých žalobních námitkách.

III.

Řízení před Městským soudem v Praze a před Nejvyšším správním soudem

13. Městský soud v Praze žalobu usnesením ze dne 3. 4. 2020, č. j. 5 Ad 7/2016-32, odmítl. Městský soud v Praze totiž na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1.

2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50, a usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 1257/13, týkajících se vyřízení žalobcovy žádosti o nárocích ze služebního poměru ze dne 29. 9. 2009, konstatoval, že žalobce v žádosti ze dne 15. 12. 2015 uplatnil zcela totožné nároky jako v žádosti ze dne 29. 9. 2009, a že přípis ze dne 1. 3. 2016 je pouhým neformálním sdělením o tom, že ministr obrany nebude vydávat o nárocích uplatněných žalobcem v žádostech ze dne 15. 12. 2015 a ze dne 18. 1. 2016 žádné rozhodnutí, čímž tento přípis není způsobilý sám o sobě zasáhnout do práv žalobce. Přípis ministra obrany ze dne 1. 3. 2016 tak dle městského soudu nesplňoval materiální znak rozhodnutí, nelze jej proto považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud proto žalobu proti tomuto přípisu odmítl. Přípis státního tajemníka ze dne 12. 1. 2016 městský soud naopak za rozhodnutí v materiálním smyslu považoval. Soud sice nezjistil datum doručení tohoto přípisu žalobci, musel s ním však být seznámen nejpozději dne 24. 1. 2016, kdy psal stížnost proti tomuto rozhodnutí. Jelikož žalobce podal žalobu proti tomuto rozhodnutí až dne 1. 4. 2016, byla podána po uplynutí dvouměsíční lhůty, tedy opožděně. Proto ji městský soud taktéž odmítl. Nadto městský soud žalobce upozornil, že Ústavní soud ve výše citovaném usnesení dospěl k závěru o promlčení veškerých nároků žalobce souvisejících s jeho služebním poměrem uplatněných předchozí žádostí ze dne 29. 9. 2009. S ohledem na totožnost nyní uplatněných nároků uvedený závěr plně dopadá i na posuzovanou věc.

14. Ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud zrušil svým rozsudkem ze dne 24. 3. 2021, č. j. 6 As 94/2020-37 (dále též „zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu“), usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2020, č. j. 5 Ad 7/2016-32, a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.
15. Nejvyšší správní soud v odůvodnění zrušujícího rozsudku poté přisvědčil žalobci, že zamítnutí jeho předchozí žádosti netvoří překážku věci rozhodnuté a nezbavuje tak správní orgán povinnosti o nově podané žádosti rozhodnout. Vyložil, že podle § 48 odst. 2 správního řádu lze přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost z téhož důvodu téže osobě pouze jednou. Toto ustanovení tak překážku věci rozhodnuté omezuje pouze na rozhodnutí, jimiž bylo přiznáno právo či uložena povinnost. Pokud tedy správní orgán rozhodl negativně o žádosti či návrhu účastníka řízení, nic tomuto účastníkovi nebrání podat žádost opětovně. Uvedl, že žalobce v této souvislosti správně poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2019, sp. zn. II. ÚS 752/18, ve kterém Ústavní soud dospěl k totožnému závěru s tím, že rozšiřování této překážky nad rámec zákonné úpravy i na věci, v nichž dříve došlo k zamítnutí téhož návrhu či žádosti účastníka řízení, není možné a zakládalo by porušení práva na soudní a jinou právní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny.
16. Nejvyšší správní soud proto odmítl názor městského soudu, že v případě odpovědi ministra obrany ze dne 1. 3. 2016 se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Konstatoval, že na tento přípis je nutno nahlížet jako na rozhodnutí o opravném prostředku, který žalobce proti rozhodnutí státního tajemníka podal. Tomuto závěru nebrání ani označení podání, jímž žalobce proti rozhodnutí tajemníka brojil, ani skutečnost, že v něm ministr reagoval i na jiné žalobcovo podání. Dodal, že i včasnost žaloby je v takovém případě třeba posuzovat podle tohoto naposled vydaného rozhodnutí žalovaného.
17. Dále uvedl, že důvodem pro odmítnutí žalobcovy ústavní stížnosti sp. zn. III. ÚS 1257/13 jako zjevně neopodstatněné byla primárně skutečnost, že Ústavní soud shledal jeho nároky

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

promlčenými. Jeho žádostem proto nemohlo být vyhověno a případné zrušení rozhodnutí správních orgánů by nemohlo vést k jinému, pro žalobce příznivějšímu, výsledku. Nejvyšší správní soud proto v nyní projednávané věci není vázán zjevně nesprávným výkladem překážky věci rozhodnuté ve správním řízení, který v usnesení sp. zn. III. ÚS 1257/13 zaujal mimo rámec vlastních rozhodovacích důvodů Ústavní soud.

18. Nejvyšší správní soud uzavřel, že ztotožňuje-li se městský soud se závěry o promlčení žalobcových nároků, je na něm, aby posoudil, zda důvodem pro zamítnutí žaloby není skutečnost, že s ohledem na skutkové okolnosti případu napadená rozhodnutí, i přes nedostatky, které zjevně vykazují, nezkracují stěžovatele na jeho právech.

IV.

Posouzení žaloby

19. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili.
20. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).
21. Žaloba není důvodná.
22. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
23. Podle § 2 s. ř. s. *„[v]e správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.“*
24. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *„[k]do tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.“*
25. Podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání *„[n]estanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky.“*
26. Podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání *„[j]de-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti.“*
27. Soud v souladu se zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu konstatuje, že přípis ministra obrany ze dne 1. 3. 2016 je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Tudíž je nutno na tento přípis nahlížet jako na rozhodnutí o opravném prostředku, který žalobce podal proti rozhodnutí státního tajemníka ze dne 12. 1. 2016. Přičemž tomuto závěru nebrání ani označení podání, jímž žalobce proti rozhodnutí státního tajemníka brojil, ani skutečnost, že v něm ministr obrany reagoval i na jiné žalobcovo podání.
28. Vzhledem ke shora uvedenému je na podání žalobce nazvané „procesní stížnost – výzva před podáním žaloby“ datované dnem 24. 1. 2016 třeba nahlížet jako na řádný opravný prostředek, který bylo v souladu s § 68 písm. a) s. ř. s. nutno před podáním žaloby ve správním soudnictví vyčerpat. Soud pro úplnost dodává, že žaloba tedy není nepřípustná

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

pro nevyčerpání opravných prostředků ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s. Jelikož o tomto opravném prostředku podaném žalobcem bylo následně rozhodnuto právě žalobou napadeným rozhodnutím ministra obrany ze dne 1. 3. 2016, dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána včas, resp. v zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s.

29. Soud ve světle zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu shrnuje, že obě žalobou napadená rozhodnutí, tedy prvostupňové rozhodnutí státního tajemníka a druhostupňové rozhodnutí ministra obrany, jsou i přes nedostatky, které zjevně vykazují, rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
30. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalobou napadená rozhodnutí jsou nicotná. Soud se žalobcem tvrzenou nicotností napadených rozhodnutí zabýval přednostně, neboť tato vada by vylučovala jejich další věcný přezkum. Ostatně tímto typem vady napadeného rozhodnutí je soud povinen se zabývat i bez návrhu dle § 76 odst. 2 s. ř. s.
31. Nicotnost správního rozhodnutí je vymezena v § 77 odst. 1 správního řádu. Vedle rozhodnutí vydaného věcně nepřislušným (prvostupňovým) správním orgánem je nicotným rovněž (zejména) takové rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu, které by mohlo vyvolat příslušné právní následky. Nicotné rozhodnutí trpí vadami, které ve svém důsledku způsobují neexistenci rozhodnutí. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001-96 (publ. pod č. 793/2006 Sb. NSS), je nicotným takový správní akt, „[k]terý trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí“ (obdobně srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, publ. pod č. 2837/2013 Sb. NSS).
32. Soud opakuje, že žalobou napadená rozhodnutí zjevně vykazují řadu nedostatků. Přesto jsou však rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., jak bylo i výslovně potvrzeno zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Nejedná se přitom o rozhodnutí nicotná; obě rozhodnutí sice nemají řádnou formu, ovšem je z nich patrné, jakým způsobem správní orgány o žádosti žalobce rozhodly. Odůvodnění obou napadených rozhodnutí je stručné, ale není nesmyslné ani neurčité; soud neshledal ani nedostatky v kompetencích prvostupňového ani druhostupňového orgánu a rovněž tak nenalezl žádné zásadní nedostatky projevu vůle správních orgánů. Soud proto uplatněnou námitku nicotnosti shledal za nedůvodnou.
33. Soud dále uvádí, že podle § 65 odst. 1 s. ř. s. může podat žalobu proti rozhodnutí každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení rozhodnutím správního orgánu (ve smyslu tohoto ustanovení), nestanoví-li s. ř. s. nebo zvláštní zákon jinak. Je tedy nutné, aby žalobce tvrdil, že byl na svých (veřejných subjektivních) právech zkrácen; pouze v takovém případě je oprávněn podat proti rozhodnutí žalobu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

34. Soud v této souvislosti poukazuje na to, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, vyložil, že ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. nelze interpretovat doslovným jazykovým výkladem, ale podle jeho smyslu a účelu tak, že žalobní legitimace je dána pro všechny případy, kdy se úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, dotýká právní sféry žalobce.
35. Výkladem § 65 odst. 1 s. ř. s. se Nejvyšší správní soud dále zabýval například ve svém rozsudku ze dne 29. 8. 2008, č. j. 5 As 10/2008-103, č. 2256/2011 Sb. NSS: *„Krajský soud přitom svůj závěr o nepřípustnosti zmíněných žalobních námitek opřel o úvahu, podle níž musí být z každé námítky uplatněné v žalobě zřejmé, jakým způsobem byl žalobce ve vztahu k dané námítce žalobou napadeným rozhodnutím nebo řízením, které mu předcházelo, zkrácen na svých právech (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Tomuto právním názoru lze v obecné rovině přisvědčit a potvrzuje ho i dosavadní judikatura správních soudů. Již Vrchní soud v Praze ve vztahu k předchozí právní úpravě správního soudnictví, která byla v tomto ohledu založena na obdobných principech, v rozsudku ze dne 17. 5. 1999, č. j. 6 A 95/94 - 87, judikoval, že žalobce se může ve správním soudnictví domoci ochrany jen proti porušení těch vlastních práv, na nichž byl vydaným rozhodnutím sám zkrácen, žalobce tedy před správním soudem není oprávněn např. k tomu, aby si žalobou osvojil námitky třetích osob, uplatněné v řízení správním a týkající se porušení práv těchto osob, tím spíše tam, kde taková třetí osoba sama žalobu nepodala. Obdobně Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 25. 10. 2006, č. j. 15 Ca 144/2005 - 83, uvádí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vydaného ve sloučeném územním a stavebním řízení může žalobce namítat pouze porušení svých práv, a nikoliv také práv jiného subjektu nebo veřejného zájmu, pokud nejde o subjekt, kterému ve správním řízení zvláštní zákon přiznává oprávnění prosazovat a obhajovat zájmy společnosti. Proto žalobce v řízení o žalobě nemůže namítat ani porušení práv jiných osob zúčastněných na řízení, a to i kdyby měly stejný zájem na vyhovění žalobě. Konečně i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 7 A 139/2001 - 67, publikovaném pod č. 379/2004 Sb. NSS, konstatoval, že žalobce může účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byl zkrácen na svých právech, přičemž zkrácením na právech je pak nutno rozumět nejen zkrácení na právech hmotných, ale i na právech procesních.“*
36. Soud konstatuje, že služební poměr vojáků z povolání podle zákona o vojácích z povolání a nároky z něj vyplývající mají veřejnoprávní povahu (srov. bod [20] zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu). Soud rovněž uvádí, že ve věcech nároků vojáků z povolání má probíhat správní řízení a má být vydáno rozhodnutí, čehož si ostatně ministerstvo obrany bylo vědomo (srov. bod [22] zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu).
37. Soud však současně poukazuje na § 161 odst. 1, 2 zákona o vojácích z povolání, které stanoví běh a délku promlčecí lhůty jak ve vztahu k příslušnému nároku, tak i k jednotlivým dílčím nárokům z opětovného plnění. Tyto promlčecí lhůty jsou objektivní (na rozdíl od náhrady škody upravené v § 161 odst. 3 a odst. 4, kde zákon stanoví nejen lhůtu objektivní, nýbrž i subjektivní) a obecná promlčecí lhůta je tříletá.
38. Žalobce nyní soudem posuzovanou žádostí ze dne 15. 12. 2015 uplatnil finanční nároky vztahující se k existenci a zániku jeho služebního poměru vojáka z povolání, jenž byl ukončen ke dni 31. 12. 2003. Soud předně upozorňuje na skutečnost, že žalobce měl možnost uplatnit své peněžité nároky ze služebního poměru v zákonné tříleté promlčecí lhůtě podle § 161 zákona o vojácích z povolání. Jelikož žalobcův služební poměr skončil ke dni 31. 12. 2003 a žalobce se jejich úhrady domáhal na základě žádosti ze dne 15. 12.

2015, je zřejmé, že žalobce své nároky uplatnil dlouho po uplynutí příslušné promlčecí lhůty.

39. Soud pro stručnost a přehlednost přistoupí k demonstraci běhu promlčecích lhůt žalobcem požadovaných nároků vždy jen u časově nejpozději splatného nároku tak, aby se jednalo o situaci pro žalobce nejprůzračnější. Služební plat vojáka, včetně dalších nároků požadovaných žalobcem jako zaplacení služby konané nad rámec základní týdenní doby služby, zaplacení výkonu služby v době přestávek ve službě atp., a jejich splatnost upravoval podle § 66 odst. 1, 2 zákona o vojácích z povolání, za období let 2002 až prosinec 2003, zvláštní předpis, kterým byl zákon č. 143/1992 Sb., zákon o platu. Z tohoto zvláštního zákona, konkrétně, co se týče práce přesčas, vyplývá, že se zaměstnavatel mohl s vojákem domluvit a tento buď za vykonanou práci přesčas čerpal náhradní volno, anebo obdržel příslušnou částku příplatku dle § 10 zákona o platu. Zvláštním zákonem byla stanovena i výše příplatků v případě vykonané práce o víkendech či v noci atp.
40. Dle § 16 odst. 1, 2 ve spojení s § 22 zákona o platu byl plat vojáka splatný, po vykonání služby, nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vznikl vojákovu nárok na plat nebo na některou jeho složku; termín výplaty platu byl určen zaměstnavatelem, resp. služebním orgánem. Obvykle je tímto termínem 15. den v měsíci; každopádně posledním možným termínem splatnosti platu vojáka by byl poslední den v měsíci následujícím po měsíci výkonu služby. Soud ve správním spise nenalezl údaj o konkrétním datu, ke kterému služební orgán (zaměstnavatel) stanovil splatnost služebního platu žalobce, proto jak již soud uvedl výše, ve věci vychází z data pro žalobce nejprůzračnějšího, tj. z časově nejdelší lhůty splatnosti, a to z posledního dne v měsíci následujícím po měsíci výkonu služby. Žalobci skončil služební poměr ke dni 31. 12. 2003, posledním možným termínem splatnosti jeho platu za závěrečný měsíc ve službě, tj. za prosinec 2003, by tak byl dne 31. 1. 2004. Prvním dnem, kdy žalobce mohl nárok na plat nebo na některou jeho složku za prosinec 2003 uplatnit, byl následující den v měsíci po splatnosti platu, tj. dne 1. 2. 2004, a od tohoto dne počala běžet tříletá lhůta pro uplatnění dotčených nároků. Zákonem stanovená tři letá lhůta k uplatnění nároku na plat a jeho složky za prosinec 2003 uplynula dne 1. 2. 2007.
41. Delší doba splatnosti by pak připadala v úvahu u nároku na úhradu práce přesčas, neboť dle § 10 odst. 1 zákona o platu bylo třeba, aby za ni zaměstnavatel poskytl zaměstnanci náhradní volno v době tří po sobě jdoucích kalendářních měsíců po výkonu práce přesčas nebo v jinak dohodnuté době, a teprve nebylo-li toto volno poskytnuto, byl zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout adekvátní částku příplatků za práci přesčas. Tudíž v tomto případě by mohla splatnost příplatku za práci přesčas nastat až po uplynutí tří měsíců od měsíce, ve kterém byla práce přesčas fakticky vykonána. Žalobce žádal o uhrazení příplatků za práci přesčas za období od května do prosince roku 2003; soud opět přistoupí k demonstraci běhu promlčecí lhůty jen u časově nejpozději splatného nároku. Prvním dnem, kdy žalobce mohl nárok na úhradu práce přesčas za prosinec 2003 uplatnit, byl den 1. 4. 2004 (zde bylo lze úhradu učinit až tři měsíce po výkonu přesčasové práce v prosinci 2003), a od tohoto dne počíná běžet tříletá lhůta pro uplatnění nároku. Lhůta k uplatnění nároku na úhradu práce přesčas za prosinec 2003 uplynula dne 1. 4. 2007.
42. Žalobce v žádosti požadoval i poskytnutí platu za samostudium anglického jazyka v prosinci 2003. Soud však upozorňuje, že pouze voják, který měl se zaměstnavatelem uzavřenu dohodu o zvýšení či rozšíření vzdělání, měl dle § 42 zákona o vojácích z povolání nárok na studijní volno, kdy se i doba denního studia a doba studijního volna při výkonu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

služby pro nárok na plat považovala za výkon služby. Dále dle § 72 odst. 1, 3 zákona o vojácích z povolání náležely náhrady ve formě stravného, výdaje za ubytování a jízdné opět jen tomu vojákovi, s nímž byla uzavřena dohoda o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, s výjimkou prezenčního studia, nebo vojákovi vyslanému do rekvalifikačního kurzu. Žádné studijní volno a od něj se odvíjející platové náhrady však nebyly ze zákona poskytovány vojákovi, jenž si prohluboval či zdokonaloval znalosti cizího jazyka ze své vlastní vůle samostudiem; žalobci tak v tomto případě vůbec nárok na plat nemohl vzniknout.

43. A k požadavku žalobce na odškodnění za diskriminaci z národnostního důvodu soud odkazuje na § 2 odst. 3 věta druhá zákona o vojácích z povolání, jež obsahuje definici pojmu diskriminace a zakazuje se jí zaměstnavateli, resp. služebnímu orgánu jednání v podobě: „... *diskriminace uchazečů a vojáků z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského a rodinného stavu a povinností k rodině, těhotenství nebo mateřství anebo proto, že vojákyně kojí. Je zakázáno i takové jednání služebních orgánů, které diskriminuje nikoliv přímo, ale až ve svých důsledcích...*“ Ze shora uvedeného § 2 odst. 3 zákona o vojácích z povolání tak jasně vyplývá, že je zakázána i žalobcem tvrzená diskriminace z důvodu národnostního; ovšem pro případ, že by k takovému jednání došlo, měl žalobce postupovat dle § 2 odst. 5 zákona o vojácích z povolání a byl oprávněn domáhat se toliko toho, aby bylo upuštěno od tohoto jednání a aby byly odstraněny důsledky tohoto jednání. Ze žádného zákonného ustanovení zákona o vojácích z povolání nevyplývá možnost domáhat se z důvodu diskriminace finančního odškodnění; tudíž ani v tomto případě by žalobci nevznikl nárok na finanční plnění spojené s jím tvrzenou diskriminací.
44. Dále soud zdůrazňuje, že k promlčení se přihlédne pouze, pokud ten, vůči němuž je nárok uplatněn, se promlčení dovolá dle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. V této souvislosti soud poukazuje na konstatování státního tajemníka, který v rozhodnutí ze dne 12. 1. 2016 výslovně uvedl, že „*mezi základní zásady jistě patří i zásada právní jistoty. Z ní vyplývá, že jakýkoli právní stav je možné napadnout v přesně stanovené době a již nikdy potom. (...) Ve Vašem případě však již všechny lhůty na přezkoumání stavu uběhly a dnes je není možné navrátit.*“ Soud má za to, že správní orgán tímto způsobem učinil projev vůle, jehož obsahem byla námitka promlčení. Námitka promlčení se do procesní sféry žalobce přitom dostala nejpozději doručením rozhodnutí státního tajemníka ze dne 12. 1. 2016. Soud proto dospěl k závěru, že státní tajemník vůči žalobci účinně uplatnil námitku promlčení a v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat dle § 159 odst. 1 zákona o vojácích.
45. Soud proto dospěl k závěru, že v nyní posuzované věci došlo k promlčení shora v odstavcích 40. a 41. tohoto rozsudku uvedených žalobcových nároků. Pokud má žalobce za to, že k promlčení jeho nároků nemohlo dojít, neboť řízení o dříve podaných žádostech ve věci služebního poměru nebyla doposud pravomocně ukončena a tedy trvají, bylo na něm, aby se svých nároků domáhal právě v těchto podle něj dosud probíhajících řízeních. Žalobce si však musel být vědom toho, že žádné další řízení o jeho nárocích neběží, neboť jinak by jistě ve věci nepodal novou žádost ze dne 15. 12. 2015, která měla za následek zahájení nového správního řízení; v tomto řízení pak bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí státního tajemníka, jakož i navazující rozhodnutí ministra obrany. Soud zdůrazňuje, že předmětem přezkumu v nyní projednávané věci jsou pouze tato rozhodnutí, přičemž vzhledem k nim byla žalovaným řádně uplatněna námitka promlčení a jak uvedeno v odstavcích 40. a 41. tohoto rozsudku promlčecí lhůty k posledním možným

platovým nárokům žalobce, marně uplynuly před jím podanou žádostí ze dne 15. 12. 2015. Soud dodává, že má za to, že žalobce se mylí, je-li přesvědčen, že jím zmiňovaná jiná řízení dosud nebyla ukončena. Jak z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50, tak z usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 1257/13, totiž vyplývá, že o žalobcových předchozích žádostech bylo rozhodnuto a všechny žádosti – jak dřívější, tak nyní řešená z roku 2015 – se vztahují ke služebnímu poměru ukončenému v roce 2003.

46. Soud v této souvislosti odkazuje právě na již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, č. j. 6 Ans 11/2012-50, a usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 1257/13. Tato rozhodnutí se totiž týkala vyřízení žalobcovy žádosti o nárocích ze služebního poměru ze dne 29. 9. 2009, kdy tato žádost byla obsahově shodná s nyní posuzovanou žádostí ze dne 15. 12. 2015. Nejvyšší správní soud v dané věci nepovažoval přípis žalovaného, kterým reagoval na stěžovatelovu žádost ze dne 29. 9. 2009, za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. a uvedl, že žalovaný o obdobných nárocích již dříve rozhodl, neměl proto povinnost o nich rozhodovat znovu a nebyl nečinný. Ústavní soud tento závěr korigoval tak, že aby žalovaný neměl povinnost o nárocích uplatněných podáním ze dne 29. 9. 2009, znovu rozhodovat, muselo by se jednat o nároky totožné, nikoliv obdobné. Zároveň však poukázal na skutečnost, že uplatněné nároky by byly v každém případě promlčené s ohledem na uplynutí lhůty podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Ústavní soud uvedl následující: *„Ústavní soud však nemohl přehlédnout, že nároky uplatněné podáním ze dne 29. 9. 2009 by byly v každém případě promlčeny s ohledem na uplynutí lhůty podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Na promlčení nároků ostatně ministr obrany upozornil stěžovatele již ve svém dopisu ze dne 11. 12. 2007. Lze tedy připustit, že způsob vypořádání se s jednotlivými nároky nebyl zcela správný, tato skutečnost ale nemění nic na tom, že v konečném důsledku by žádosti stěžovatele nemohlo být vyhověno.“*
47. Soud si je vědom toho, že promlčení zásadně podléhá korektivu dobrých mravů, ovšem pouze v tom smyslu, zda uplatnění námitky promlčení je výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil a vůči kterému by zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 85/2010 ze dne 8. 2. 2011, rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 83/2013-39 ze dne 16. 7. 2014). Žalobce se v žalobě k otázce rozporu žalovaným uplatněné námitky promlčení s dobrými mravy nevyjádřil. Soud tak nad rámec uvádí, že zásadně postup, kdy se dotčený subjekt promlčení dovolá a zároveň o něm rozhodne, není v rozporu se zákonem ani s dobrými mravy, neboť vyplývá přímo ze zákona. Z žalobních tvrzení ani ze správního spisu soud nezjistil, že by uplatnění práva na přiznání požadovaných nároků žalobci bránila nějaká překážka ze strany žalovaného, v jejímž důsledku by došlo k uplynutí lhůty pro jeho uplatnění. Naopak žalobce využil veškerých možných způsobů procesní obrany ve věci. Vznesení námitky promlčení ze strany služebního orgánu tak soud neposoudil jako zneužití práva, resp. tato okolnost z žádného žalobního tvrzení ani ze správního spisu nevyplývá.
48. Soud na tomto místě poukazuje na to, že žalobce si již od okamžiku podání žádosti ze dne 15. 12. 2015 musel být vědom toho, že jeho nároky ze služebního poměru (shodně uplatněné i v předchozí žádosti ze dne 29. 9. 2009) jsou pokládány za promlčené, jelikož jejich promlčení výslovně konstatoval Ústavní soud v usnesení ze dne 12. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 1257/13, což bylo i důvodem pro odmítnutí ústavní stížnosti žalobce jako zjevně

neopodstatněné, když Ústavní soud uvedl, že ani případné zrušení rozhodnutí správních orgánů by nemohlo vést k jinému, pro něj příznivějšímu, výsledku.

49. Soud se se závěry o promlčení žalobcových nároků ztotožnil. A je taktéž přesvědčen, že s ohledem na skutkové okolnosti případu napadená rozhodnutí, i přes nedostatky, které zjevně vykazují, nezkracují žalobce na jeho právech.
50. Soud shrnuje, že žalobou napadenými rozhodnutími nebyl žalobce zkrácen na svých veřejných subjektivních právech, a proto soudu nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

51. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
52. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. května 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.